

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

1 15 נובמבר 2021
2

לפני:

כב' השופטת חנה טרכטינגוט – שופטת בכירה

נציג ציבור (עובדים) מר משה כהנא

נציג ציבור (מעסיקים) מר מרדכי מנוביץ

המבקשים: 1. הסתדרות העובדים הכללית החדשה-הסתדרות המעו"ף
ע"י ב"כ עוה"ד יעל שילוני ושמרי סגל

2. ארגון הכבאים המקצועיים בישראל
ע"י ב"כ עו"ד סיגל פעיל

-

המשיבה: מדינת ישראל - המשרד לביטחון פנים –
הרשות הארצית לכבאות והצלה
ע"י ב"כ עוה"ד אסנת שושני וקרן גל און

3
4

פסק - דין

5

6 1. האם שימוש של לוחמי אש בעלי שיער פנים במסכת מיגון האש הנשימתי המוצמדת לקסדת
7 הכבאי ולא לראשו, והשימוש בבד מגן מפני קרינה (נומקס) המכסה את ראש הכבאי, אינו
8 פוגם באטימות המסכה ואינו מסכן את בטיחות לוחמי האש.

9

10 2. ביום 5.9.21 ניתן פסק דין מקיף על ידי מותב בראשות חברי השופט דורון יפת בס"ק 34030-
11 03-21 (להלן: "ההליך הקודם") אשר קבע כי:

12

"עיון בחוות הדעת מטעם המומחים, התרשמות מעדויותיהם, הנחיות של

13

מכוני התקינה והנחיות מהארץ ובעולם מביאה אותנו למסקנה ברורה, כי

14

שיער פנים בממשק האטימה של המסיכה פוגע באטימות המסכה, תהא

15

סוגה אשר תהא."

16

17 יחד עם זאת נקבע כי הוראת קצין בטיחות ראשי של הרשות הארצית לכבאות והצלה בט

18

18 2021/080 מיום 4.2.21 שעניינה "אופן השימוש הבטיחותי במסכת מיגון נשימה ללוחמי אש

19

– עדכון 1" הוצאה בחוסר סמכות ודינה להתבטל.

20

20 נוכח העובדה כי שיער פנים בממשק המסכה פוגע באטימות המסכה ומסכנת את בריאותם

21

21 ובטיחותם של הכבאים המבצעים ונוכח סבירותה של ההנחיה ניתנה למדינה אפשרות

22

להיערך עד ליום 5.11.21 להוראה מתאימה באחד המסלולים המפורטים בפסק הדין.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 ביום 6.10.21, מכח סעיף 10 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, הוצאה
2 על ידי לשכת נציב כבאות והצלה הוראת רשות חתומה על ידי נציב רשות הכבאות בנושא
3 "שימוש בטיחותי במסכות מיגון ונשימה", אשר קיבלה את אישורו של השר לביטחון פנים,
4 מר עומר בר לב (להלן: "הוראת הרשות").
5 בהתאם לעיקרי הוראת הרשות, על כל בעל תפקיד מבצעי לוודא כי האזורים בנקודות ממשקי
6 האטימה שבין פניו למערכת הנשימה הפתוחה (להלן: "מנ"פ") נקיים משיער פנים באופן
7 מוחלט.
8 בעל תפקיד הנכלל בהוראה זו, אשר לא יעמוד בתנאי ההוראה, לא ישמש בתפקיד מבצעי
9 ויבחנו לגביו חלופות העסקה אפשריות, לרבות סיום העסקתו.
10
11 ביום 31.10.21 הוגשה בקשת הצד מושא דיונו שבסיסה הטענה כי המדינה הסתירה בהליך
12 הקודם את כוונתה להכניס לשימוש במערך הכבאות ציוד חדש המנתק את ממשק המסכה
13 מעור הפנים.
14 לטענת המבקשים מדובר במסכה המוצמדת לקסדת הכבאי ולא לראשו, וכן המסכה נעטית
15 על בד מגן מפני קרינה (נומקס) המכסה את ראשו של הכבאי, לרבות באזור הזקן ומייצר חיץ
16 בין המסכה לפניו של הכבאי, כך שאין כל ממשק בינה לבין עור הכבאי.
17 בנסיבות אלה טוענים המבקשים כי שיער הפנים אינו פוגע באטימות המסכה ואינו מסכן את
18 בטיחות הכבאי, כך שכל ההצדקה לגילוח התנדפה ונמוגה.
19
20 בדיון שהתקיים ביום 2.11.21 הגיעו הצדדים להסכמה כדלקמן:
21 **"אנחנו מקבלים את המלצת בית הדין, לפיה ימונה מומחה בעל תחום**
22 **מומחיות בתחום המיגון הנשימתי, שיחווה דעתו בשאלה:**
23 **האם מסכת הנשימה מסוג Ultra elite – positive pressure (מק"ט**
24 **100445899) זהה למסכת המיגון הנשימתי בעלת רצועות הראש (מק"ט**
25 **10031382) בהיבט שנקבע בפסק דינו של כב' השופט יפת, לפיו שיער פנים**
26 **בממשק המסכה פוגע באטימה, כאשר היא מחוברת לקסדת הגלט בתוך**
27 **שימוש בברדס...**
28 **המומחה מתבקש להתייחס במפורש גם לשאלה האם יש בשימוש בברדס**
29 **(נומקס), כשהוא מונח על אזורי האטימה של הפנים, כדי להשפיע על**
30 **האטימה באופן כלשהו".**
31
32 הצדדים השאירו לשיקול דעת בית הדין את קביעת זהות המומחה.
33
34 לאחר שמיעת טענות הצדדים מונתה גב' קרסנר כמומחית (להלן גם: "המומחית").
35
36 ביום 4.11.21 התקבלה חוות דעתה של המומחית שעיקריה:

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 שתי המסכות מדגם ULTRA ELLITE בעלות מבנה ותצורה זהים למעט צורת
2 הרתימה של המסכה לראשו של המשתמש.
- 3 ב. מדובר במסכה המבוססת על אטימה סביב היקף הפנים fit and tight, כאשר צורת
4 האטימה על הפנים אינו מושפעת באופן משמעותי מתצורת הרתימה לראש.
- 5 ג. בהוראות היצרן (חברת MSA) לשימוש במסכה יש בפתח שתי אזהרות:
6 (1) לוודא שאין שיער בין אטם המסכה ובין עור המשתמש.
7 (2) קיים סיכון לדליפה למשתמשים בעלי זקן או צלקות עמוקות באזור האטימה.
- 8 ד. בדיקה של המסכה בשילוב הקסדה באופן אישי ועל ידי מספר אנשים מגולחים ובעלי
9 זקן העלתה כי אצל אנשים ללא שיער פנים, המסכה מתהדקת לפנים בצורה תקינה
10 ובעת יצירת ואקום (כיסוי פתח כניסת האוויר) המסכה נצמדת היטב לפנים, ואילו
11 אצל בעלי שיער פנים לא קיימת אטימה טובה, וזהו אדים בחלל המסכה והמשתמש
12 לא הצליח לייצר ואקום בעת סגירת פתח הכניסה.
- 13 ה. אשר לכיסוי הראש, מדובר בכיסוי ראש עשוי בד ארוג ע"ב נומקס (חומר מעכב
14 בעירה). חומר הגלם "נושם" ואינו אטום למעבר גזים".
- 15 ו. כיסוי הראש נועד להגן מפני אש וחום במגע עם עור חשוף בדגש על אזור הצוואר.
- 16 ז. כיסוי הראש הינו פריט נפרד, אינו מהווה חלק ממערכת המיגון הנשימתית ואינו
17 משפר את רמת האטימות של המסכה.
- 18 ח. בעת שילוב כיסוי הראש עם המסכה יש להקפיד כי שולי כיסוי הראש לא ייכנסו בין
19 המסכה לעור הפנים כדי למנוע פגיעה באטימה.
20 שולי כיסוי הראש חייבים להיות מעל שפת האטימה כדי למנוע עור חשוף.
- 21
- 22 9. באותו יום ניתנה החלטה לפיה המבקשים יודיעו עד ליום 7.11.21 האם לאור חוות הדעת יש
23 מקום להמשך ההליך.
- 24
- 25 10. המדינה הגישה בקשה ליתן פסק דין בהסתמך על חוות הדעת.
26 הבקשה הועברה לתגובת המבקשים.
- 27
- 28 11. ביום 7.11.21 הגישו המבקשים בקשה לחקירת המומחית, לחלופין להורות לה להשיב על
29 שאלות, ולחלופי חלופין לפנות למוסד לבטיחות וגהות שיספק חוות דעת נוספת.
- 30 12. המדינה התנגדה לבקשה.
- 31
- 32 13. ביום 8.11.21 ניתנה החלטה המתירה חקירה נגדית קצרה של המומחית.
33 מועד הדיון נקבע בהתאם לזמינותה של גבי' קרסנר.
- 34
- 35 14. ביום 11.11.21 נחקרה גבי' קרסנר.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 מעדותה עולה כי הבדיקה המצוינת בחוות הדעת היא בדיקה ויזואלית ולא במעבדה, וזאת
2 לאור ההנחיה בהחלטה והיא לבחון האם המסכה הזאת שונה במשהו מהמסכות האחרות
3 ומה המשמעות של כיסוי הראש.
4 עוד מציינת המומחית כי הסתמכה על הוראות היצרן למסכה שמתחברת לקסדה ועל
5 ההוראה שקובעת כי המסכה צריכה להיות מונחת על עור הפנים ואסור שיהיה שיער בין
6 הפנים ובין האטם.
7 המומחית הבהירה והדגישה כי אין הבדל בין המסכות באופן אטימת הפנים שזהה לחלוטין
8 בשני סוגי המסכות. לעובדה כי הרתמה מתחברת לקסדה ולא לראש אין משמעות לעניין
9 האטימה, כך:
- 10 **”ש. מה שאת אומרת לא מסתדר.**
11 **המסכה הישנה היא מתהדקת בצמידות לעור הפנים.**
12 **המסכה החדשה מתהדקת עם הצמידות לקסדה ולא לעור הפנים.**
13 **ת. זה לא נכון. גם המסכה החדשה מתהדקת עם הצמידות לפנים.**
14 **אני מבקשת להדגים. האטימה היא רק לפנים (מצביעה על שפת**
15 **האטימה).**
16 **במקום שתהיה לי מערכת ראש עם 5 רתמות שנצמדת על הראש,**
17 **ההידוק נעשה לתוך הקסדה. הקסדה יושבת בצורה הדוקה על**
18 **הראש והמסכה מתהדקת לקסדה, ואז מתאר האטימה של המסכה**
19 **נאטם על הפנים.”**
20
21 (פרוטוקול עמ' 8 ש' 13-20)
- 22
- 23 15. המומחית שבה ואישרה כי לא קיבלה מסנן /או בלון גז ולא ערכה ניסוי סטטיסטי במעבדה
24 הנערך על 50-60 אנשים.
25 המומחית הבהירה כי ניסוי כזה לא ניתן לעשות תוך 24 שעות וממילא כל שהתבקשה הוא
26 ליתן חוות דעת אם קיים שוני בין המסכות.
27 אשר לצורת הרתימה באמצעות הקסדה הבהירה המומחית כי הייצור של מערכת זו נובע
28 מכך שהקסדות נעשות לאט לאט מותאמות אישית וקשה להכניס את הרתמה מתחת לקסדה
29 כי זה יוצר לחצים.
- 30
- 31 16. אשר לבד הנומקס הבהירה המומחית כי מדובר בבד נושם שהוא לא אוטם בפני גזים ומטרתו
32 להגן מפני חום ואש על עור חשוף והוא אינו חלק ממערכת המיגון של היצרן.
33 בתשובה לשאלה איך הוא יכול להשפיע על האטימות השיבה:
34 **”זה לא אטום, אני יכולה לנשום דרך זה.**
35 **מצד שני יש סכנה מאוד גדולה שאם לובשים אותו לא נכון והשוליים של**
36 **הברדס נכנסים מתחת לשולי המסכה, אני פרצתי את המיגון.”**
37
38 (פרוטוקול עמ' 10 ש' 13-15)
- 39

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 המומחית אישרה כי לא בדקה את האטימה כאשר המסכה מונחת על הנומקס והיא מחוברת
2 לקסדה, כך:
- 3 לא בדקתי, אבל אין צורך לבדוק. ת.
- 4 היצרן אומר בצורה ברורה, אי אפשר להשתמש בתרופה בניגוד
5 להנחיות יצרן ואי אפשר להשתמש בצידוד בטיחות בניגוד להנחיות
6 יצרן. יש כללי מקצוע טובים.
7 כמו שנאמר, האטימה חייבת להיות על עור הפנים כדי לייצר את
8 הווקום.
9 מה שהצגתי שזה מסוכן.
10 ברגע שאני מכניסה משהו בין אטם המסכה לבין הפנים אני פוגעת
11 באטימה.
12 מאיפה את יודעת?
13 ת. אני יודעת מתוך הניסיון שלי. בצה"ל יש בגד מגן פחמי שמאוד דומה
14 לנומקס, כשהבגד נכנס מתחת בין המסכה לפנים...
15 מה שכתבתי, שחשוב ששולי כיסוי הראש לא ייכנסו בין המסכה
16 ועור הפנים, בכדי למנוע פגיעה באטימות וברמת המיגון שמקנה
17 המסכה. אטם המסכה חייב להיות במגע ישיר עם העור בכדי לייצר
18 אטימות.
19 ברגע שאנחנו לובשים את כיסוי הראש ועליו שמים מסכה ויוצרים
20 הידוק, נוצרים קפלים.
21 ש. מאיפה את יודעת?
22 ת. כל חיי אני בודקת מסכות."
23
24 (פרוטוקול עמ' 12 ש' 17-3)
- 25
- 26 17. המומחית הופנתה למחקר בעריכתה, בו קיימת המלצה לבעלי זקנים להשתמש במסכת פנים
27 אקטיבית עם תוספת מפוח, אך הבהירה כי אי אפשר להשוות מסמך הדין בנגיף כמו הקורונה
28 להגנה סביבתית לכבאי שחשוף גם לחלקיקי עשן וגם לחומרים מסוכנים ברמה של מולקולות
29 שהן הרבה יותר קטנות מנגיף המורכב מהרבה מולקולות.
30
- 31 18. המומחית אישרה כי המסכה שקיבלה היא במידה M והבהירה כי ארבעה האנשים שניסו את
32 המסכה הם במידת M.
33 המומחית הסבירה כי מאחר והאנשים ביחידה בה היא עובדת עושים הרבה מאוד ניסויים,
34 המידות שלהם לצורך המסכה ידועות, ונבחרו אנשים שהם במידה M.
35
- 36 19. לשאלות ב"כ המדינה הבהירה המומחית כי היא בהשכלתה כימאית ופיזיולוגית, ראש יחידה
37 במשרד הביטחון שעוסקת במחקר, פיתוח ובחינה של אמצעי התגוננות, לרבות ציוד מיגון
38 נשימה, משתתפת בכנסים ובניסויים.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

1 כן היא מאשרת כי את המסכה עם הרתמה שמחוברת לראש היא מכירה מניסויים קודמים
2 מהם עולה כי ברמה הסטטיסטית מסכות של אטימת פנים לא נותנות רמת מיגון טובה
3 לאנשים עם שיער פנים.
4 אשר לנומקס שבה והבהירה:

5 "ש. האם נכון שאין הבדל בין שתי המסכות לעניין אופן חבישת הנומקס,

6 והוא תמיד חייב להיות מעל המסכה?

7 ת. כמו שאמרתי, מדובר על שני יצרנים נפרדים, אחד של הקסדה

8 והמסכה ואחד של הברדס.

9 היצרן של הכיסוי ראש אומר שזה מתאים גם למסכה הזאת. לא

10 ראיתי הנחיות פרטניות של איך לובשים את הנומקס בשילוב

11 המסכה, אבל כמו שאמרתי, להבנתי המקצועית הנכון הוא ללבוש

12 את הנומקס מעל המסכה ולוודא ששולי הנומקס לא נכנסים מתחת

13 למסכה. זו ההבנה המקצועית שלי.

14 ש. מפנה לנספח ב' לכתב התשובה – מכתב הבהרה מהחברה היצרנית

15 של המסכה

16 ת. זה חוזר על מה שאני ממליצה.

17 המשתמש חייב לוודא ששפת האטימה של המסכה תהיה על עור

18 הפנים – על המצח. במקרה של כיסוי הראש פתח הפנים חייב להיות

19 גמיש מספיק.... לא להיות בין הפנים לבין המסכה.

20 דרך אגב היצרן העיר שיש בקסדה כיסוי נומקס אינטגרלי לעורף.

21 ש. אמרת מקודם על נושא של קפלים.

22 ת. שברגע שיש בד שהוא מאוד עבה והוא נכנס בין המסכה, כשאני

23 מהדקת נוצרים קפלים. האוויר הולך דרך האזורים שבהם

24 ההתנגדות היא הקטנה ביותר. הקפלים האלה למעשה זה תעלות."

25 (פרוטוקול עמ' 16 שי' 27 – עמ' 17 שי' 9)

26
27
28 20. הצדדים סיכמו את טענותיהם בעל פה ואלה עיקר הטענות.

29
30 21. טענות המבקשת 1 –

31 א. מטענות המבקשים המסתמכות על סרטון היצרן ועלון היצרן (נספח 8 לבקשת הצד)
32 עולה כי יש שונות בין המסכות.

33 המומחית התבקשה לערוך בדיקה כאשר הברדס מונח על העור, ובדיקה כזאת לא
34 נערכה.

35 ב. המומחית הופנתה לחוו"ד שנתנה בהליך הקודם ולפרמטרים שהיא דרשה שם מניסוי
36 שערך מומחה מטעם המבקשת והיא הודתה שלא ביצעה בדיקות אלה בענייננו.

37 הביקורת שלה בהליך הקודם על חוות הדעת של ד"ר פרי ועל הבדיקות שלא נערכו
38 על ידו, לא נערכו על ידה כעת.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 המומחית אישרה שהחלקיקים באירוע שריפה גדולים פי המון מנגיפים, וכל הטענה
2 שלה היא לאירוע עם חומרים מסוכנים שלגביו ממילא המיגון שונה.
3 כמו כן אין מחלוקת כי קיימים אירועים שונים ברמות סיכון שונות ורמת המיגון
4 מותאמת לרמת הסיכון.
- 5 המומחית לא ערכה את הבדיקה תוך התאמת המסכה לנתונים האנתרופומטריים
6 של מי שהשתתף בניסוי שכן היא קיבלה מסכה אחת במידת M פנימית וחיזונית.
7 כאשר מדובר בסיטואציה של פגיעה בזכויות חוקתיות לרבות מי שמגדל זקן מבחינה
8 רפואית או שהוא משתייך לקהילת חב"ד, יש צורך לבצע את כל הבדיקות ולוודא
9 שזאת האפשרות היחידה שקיימת.
- 10
- 11 **טענות המבקש 2 –**
- 12 **א.** הוראת הרשות לא עוסקת במצב הנטען בבקשה בו קיים ברדס שמפריד בין הפנים
13 למסכה. זה מצב חדש. לא ניתן לפגוע בזכות חוקתית על ידי הסתמכות על הנחיה
14 שכלל לא מתייחסת למצב החדש.
15 הברדס נמצא מתחת למסכה שנמצאת מתחת לקסדה, והוראת הרשות לא עוסקת
16 בו כלל.
- 17 **ב.** אין מדובר במצב חירום או מצב שבו מוכח שכבאים נפגעים בתמותה או בבריאות.
18 **ג.** יש לקבוע תקופת מעבר שבה גם לפי עמדת המומחית יבוצע ניסוי ותבוצע בדיקה
19 ראויה.
- 20 המומחית אישרה שקיים ציוד ומעבדות ואפשר לבצע בדיקה מקיפה.
21 **ד.** המומחית לא בדקה את שנדרשה לו.
22 לא נערכה בדיקה כשהמסכות מחוברות למכלי חמצן, לא בוצעה בדיקה במעבדה
23 למרות קיומה של מעבדה, לא התקבלו כל רכיבי המיגון.
24 המומחית לא ערכה תרגילים למי שניסה את המסכה אפילו לא בתנועה פיזית
25 מאומצת.
26 למרות שבהליך הקודם העידה על החשיבות שבין התאמת מידת הקסדה, סופקה לה
27 רק קסדה אחת בעלת מידה אחת.
28 המומחית עשתה קיצורי דרך.
- 29 **ה.** המומחית לא ערכה בדיקה כמותית של מקדם מיגון.
30 **ו.** המבקש מפנה למסמך שנערך על ידי משרד הביטחון בחודש מרץ 2020 (נספח לתגובת
31 המבקשים להודעה ובקשה דחופה מטעם המדינה), לפיו מומלץ לבעלי זיפים/זקנים
32 להשתמש באמצעי מיגון נשימתי הכוללים אטם צוואר (דוגמת ברדסים) או במסכת
33 פנים אקטיבית הכוללת מפוח היוצר "על לחץ" בחלל המסכה.
34 **ז.** אחרי כל כך הרבה עשרות שנים שיש כבאים מזוקנים שאין שום נתון לפיו הם נפגעים
35 בביטחונם האישי ובבריאותם בגלל הזקנים, וכשיש ציוד חדש שלא נבדק,
36 וכשהנחיות הרשות עוסקת רק בציוד הקודם שלא איפשר ברדס, ואין ממשק בין

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 המסכה לבין הפנים המזוקנים, אין לגביהם הנחית רשות, יש לקבוע תקופת מעבר
2 בטרם יתחילו הצעדים של ענישה אגרסיבית.
3
4 **טענות המדינה –** 23
- 5 א. הוראת הרשות לא נועדה לפגוע בכבאים, אלא לשמור על בטיחותם כאשר הם
6 נדרשים לפעול מול סיכוני אש וחומרים מסוכנים ובסביבה דלה בחמצן.
7 ב. אין מצב חדש.
8 מדובר בטענות שחוזרות על עצמן שוב ושוב.
9 ג. בקשת הצד לא נתמכת בשום ראיה חדשה שמלמדת על קיומה של מסכה חדשה
10 שמותאמת לבעלי שיער פנים באזורי האטימה של המסכה.
11 יתירה מכך, הוראות היצרן אומרות אחרת, כך גם מכתב הבהרה של החברה
12 המייצרת שקובע במפורש איסור שיער פנים באזור האטימה של המסכה.
13 ד. גם המומחית מטעם בית הדין שבה וקבעה כי אין מדובר במסכה חדשה בהיבט
14 האטימה וכי הקסדה משמשת לרתימה במקום מערכת הרתימה הרגילה.
15 אטימת הפנים זהה לחלוטין.
16 ה. המומחית הבהירה מדוע לא ביצעה בדיקות כמבוקש על ידי המבקשים, שכן מדובר
17 באותה מסכה אשר נבדקה לאורך השנים, ונערכו ניסויים במעבדות תוך בדיקת
18 האטימות לאורך זמן, תוך מאמץ פיזיולוגי, עם שיער ובלי שיער.
19 ו. גם המבקשים פנו לחברה היצרנית של המסכות בשאלה מהי הדרך הנכונה ללבוש
20 את הנומקס עם המסכה וקיבלו את אותה תשובה, שאסור שיהיה חייץ בין המסכה
21 לפני המשתמש וכי בד הנומקס חייב להיות מעל המסכה. מדובר במסמך מהותי
22 שהוסתר על ידי המבקשים.
23 ז. מדובר במומחית מקצועית שמונתה על ידי בית הדין וכלל ידוע הוא כי סטיה מחוות
24 דעת מומחה שמונה מטעם בית משפט תיעשה במשורה ובמקרים חריגים שמקרה זה
25 אינו נמנה עליהם.
26 ח. פסק הדין בהליך הקודם מפורט ומנומק ולא הוגש עליו ערעור. פסק הדין ניתן לאחר
27 שנבחנו עדויות של 4 מומחים, הוראות יצרן, תקנים בינלאומיים, מחקרים
28 ומאמרים.
29 כל טענות המבקשים כאן לרבות הטענה לפגיעה בזכויות והטענה כי אין נתון לפגיעה
30 בכבאים בעלי הזקן נבחנו והוכרעו בהליך הקודם.
31 משאין מסכה חדשה ויש מעשה בית דין, דין בקשת הצד להידחות.
32 ט. הסרטון שהוצג על ידי המבקשים אינו ברור אך מכל מקום הוא מנוגד להוראות
33 היצרן ולהבהרה שנשלחה למדינה ולמבקשים.
34 י. בד הנומקס אינו אביזר חדש והוא נלבש גם עם המסכה עם רצועות הראש, מדובר
35 באביזר מיגון שנועד להגן על הראש, האוזניים והצוואר מפני האש.
36 יא. אשר לציוד שהובא למומחית, הרי שהועבר למומחית הציוד שעליו הסכימו הצדדים
37 וקיבל תוקף של החלטה שיפוטית.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 בנוסף המומחית הבהירה שאין צורך בציוד נוסף שכן המסכה היא אותה מסכה ואת
2 הבדיקות של המסכה כבר עשתה בעשרות ניסויים בהם השתתפו 50-60 אנשים.
3 יב. בקשת הצד הוגשה בשיהוי ניכר, תוך פניה לבית הדין ללא כל ראיה, בניגוד לפסק דין
4 חלוט, תוך הסתרת מסמך מהותי מהחברה היצרנית.
5 לפיכך מתבקש בית הדין לחרוג מהנהוג ולחייב בהוצאות.
6
7 **תשובת המבקשת 1 –** 24.
8 א. הבקשה הוגשה רק לאחר קבלת ידיעה על קיום המסכה שמתהדקת לקסדה בסמוך
9 לסוף אוקטובר. מסכה זו נראתה שונה מהמסכה הקודמת וגם הנחיות השימוש
10 שונות מבחינת השימוש בבד.
11 הפנייה למשרד לבטיחות פנים לא נענתה.
12 ב. ככל שחסר היה ציוד לבדיקה, על המומחית היה להפנות את תשומת הלב חרף
13 האמור בהחלטה.
14 ג. אין מקום להתייחס לבדיקות שנערכו בצבא אשר מתייחסות לאנשים בני 18 עם
15 מתאר מסוים וציוד ספציפי.
16 ד. בהליך הקודם הדגישה המומחית את החשיבות של הידוק המסכה וכעת היא טוענת
17 שלהידוק אין יותר משמעות.
18 ה. המומחית לא התייחסה כלל למקדם המיגון ולפער בין מסכה פסיבית לאקטיבית.
19
20 **ההכרעה –**
21
22 25. סוגיית חיובם של הכבאים המבצעים לגלח את זקנם על מנת שלא לפגוע באטימת מסכת
23 המיגון הנשימתית היא כבדת משקל.
24 עמד על כך חברי כב' השופט יפת בהליך הקודם.
25 **"הסוגיה העיקרית המונחת בפנינו היא סוגיה כבדת משקל, רב קודקודית,**
26 **המחייבת בחינה מעמיקה, באספקלריה של עקרונות היסוד של שיטתנו**
27 **המשפטית וזכויות היסוד המקופלות בתוכה. מחד גיסא, זכויות היסוד של**
28 **הכבאים ובעיקרן הזכות לכבוד, הזכות לאוטונומיה וזכות הכבאי לגופו בעצם**
29 **גידול זקן ולצדן הזכות לפרטיות ולחופש העיסוק; ומאידך גיסא, הזכות**
30 **לחיים והזכות לבריאות של אותם כבאים עצמם, של חבריהם ושל הגורמים**
31 **אשר עליהם להציל; חובת המדינה, הן כשלוחת הציבור והן כמעסיקה,**
32 **בשמירה על האינטרס הציבורי החשוב של הגנה על בריאות הציבור והחיים**
33 **של עובדיה, ולצדן זכותה הקניינית של המדינה כמעסיקה הכוללת בחובה**
34 **את הפרוגטיבה לנהל את מקום העבודה על הצד הבטוח והבטיחותי ביותר."**
35
36 26. בית הדין בפסק דינו רחב היריעה, לאחר בחינת עדויות המומחים והנחיות של מכוני התקינה
37 בארץ ובעולם קבע כי שיער פנים בממשק האטימה של המסכה פוגע באטימות המסכה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 בית הדין בחן את זכויות היסוד העומדות על הפרק והגיע למסקנה כי לא ניתן לאזן בין
2 הזכויות מהטעם:
- 3 **"שכן הוברר בפנינו כי אין מסיכה חליפית המתאימה לכבאים; כי שיער**
4 **פנים בממשק האטימה פוגע הן בכבאי העוטה מסכה אקטיבית והן בכבאי**
5 **העוטה מסכה פאסיבית הן בשריפת יער והן במבנים סגורים"**
6
- 7 27. על פסק הדין בהליך הקודם לא הוגש ערעור על ידי מי מהצדדים ולפיכך קביעותיו חלוטות.
8
- 9 28. בהתאם לכך דיוננו נקודתי ומצטמצם לשאלה אחת עליה הסכימו הצדדים בהמלצת בין הדין
10 והיא: **האם מסכת הנשימה מסוג Ultra elite – positive pressure (מק"ט 100445899)**
11 **זהה למסכת המיגון הנשימתי בעלת רצועות הראש (מק"ט 10031382) בהיבט שנקבע בפסק**
12 **דינו של כב' השופט יפת, לפיו שיער פנים בממשק המסכה פוגע באטימה, כאשר היא**
13 **מחוברת לקסדת הגלט בתוך שימוש בברדס.**
14 המומחה התבקש להתייחס במפורש גם לשאלה האם יש בשימוש בברדס (נומקס), כשהוא
15 מונח על אזורי האטימה של הפנים, כדי להשפיע על האטימה באופן כלשהו.
16
- 17 29. טענת המבקשים הינה כי המסכה החדשה מנתקת את הממשק שבין המסכה לעור הפנים
18 בשני פרמטרים: בכך שהיא מוצמדת לקסדת הכבאי ולא לראשו, ובכך שהמסכה נעטית על
19 בד מגן מפני קרינה (נומקס) המכסה את ראשו של הכבאי לרבות באזור הזקן באופן שמייצר
20 חיץ בין המסכה לפני הכבאי כך שאין כל ממשק בינה לבין עור הכבאי.
21 משכך, ככל שתשובת המומחית היתה כי יש שינוי במי מהפרמטרים באופן המשפיע על
22 המסקנה כי שיער פנים בממשק האטימה של המסכה פוגע באטימה, הרי שהיה מקום לשוב
23 ולבחון את סוגיית האטימה לגבי המסכה החדשה, על כל היבטיה לרבות מקדם ההגנה, שאלת
24 ההתאמה לפנים והשפעת פעילות פיזית של הכבאי.
25 אולם לאור מסקנת המומחית כפי שיפורט להלן, אין מקום לשוב ולבחון את הסוגיות ואין
26 בקשת צד זו יכלה להוות מסלול עוקף ערעור על פסק הדין בהליך הקודם.
27
- 28 30. תשובת המומחית לשתי השאלות היא חד משמעית –
29 לשאלה האם קיימת זהות במסכות בהיבט של הקביעה כי שיער הפנים בממשק המסכה פוגע
30 באטימה השיבה כי אין שינוי באופן אטימת המסכה בין המסכה המחוברת לראש עם רצועות
31 למסכה החדשה המחוברת לקסדה.
32 שתי המסכות מבוססות על אטימת פנים כאשר שפת האטימה של המסכה חייבת להיות במגע
33 עם עור נקי ללא שיער.
34 במהלך הדיון המומחית הציגה בפנינו את שני סוגי המסכות והדגימה את הזהות של שפת
35 האטימה בשתי המסכות תוך הבהרה כי השוני בין המסכות מתייחס רק לאופן חיבור המסכה
36 לראש, כאשר במסכה הרגילה מערכת הרתימה מתחברת לראש ובמסכה החדשה היא נהדקת
37 לראש באמצעות רצועות שמחוברות לקסדה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

1 עוד הבהירה כי בהוראות היצרן נרשם במפורש כי יש לוודא שאין שיער בין אטם המסכה ובין
2 עור המשתמש וכי קיים סיכון לדליפה למשתמשים בעלי זקן או צלקות עמוקות באזור
3 האטימה.

4 לשאלה בדבר השפעת השימוש בברדס (נומקס) כשהוא מונח על אזורי האטימה של הפנים
5 השיבה כי מדובר בבד ארוג, נושם ואינו אטום למעבר גזים. מדובר באביזר שנועד להגן מפני
6 אש וחום במגע עם עור חשוף בדגש על הצוואר. מדובר באביזר שמיוצר על ידי יצרן שונה ואינו
7 מהווה חלק ממערכת המיגון הנשימתית.

8 מאחר והברדס עשוי מבד נושם שאינו אטום לחדירת גזים הוא אינו משפר או מגדיל את
9 מקדם המיגון.

10 יש ללבוש אותו באופן שוליו לא ייכנסו בין המסכה ועור הפנים.
11 חבישת כיסוי הראש באופן שוליו נכנסים מתחת לשפת האטימה של המסכה לא רק שלא
12 משפרת את מקדם המיגון אלא תיתכן אף פגיעה ברמת המיגון.

13 בעדותה בפנינו הבהירה:

14 **"ברגע שיש בד שהוא מאוד עבה והוא נכנס בין המסכה, כשאני מהדקת**

15 **נוצרים קפלים. האוויר הולך דרך האזורים שבהם ההתנגדות היא הקטנה**

16 **ביותר. הקפלים האלה למעשה זה תעלות."**

17 (פרוטוקול עמ' 17 ש' 7-9)

18
19
20 31. המבקשים טוענים כי המומחית לא ערכה בדיקה כנדרש, תוך הפנייתה להליך הקודם בו
21 העבירה ביקורת על הבדיקות שביצע ד"ר פרי, המומחה מטעם המבקשים.
22 תשובתה של המומחית בעניין זה הינה:

23 **"אני מאשרת, לא עשיתי את הבדיקות האלה. משום שלא התבקשתי לעשות**

24 **כרגע מחקר ספציפי על המסכה. מה שהתבקשתי, זה לתת חו"ד מקצועית,**

25 **האם המסכה שהתבקשתי לבחון, שהיא מחוברת לקסדה, האם היא שונה**

26 **מהותית ממסכת פנים אחרת שאותה כבר בדקנו לאורך השנים, ואותה גם**

27 **הצגנו בכל מני עבודות קודמות, של ניסויים שעשינו במעבדות ובדקנו מה**

28 **המשמעות של אטימות לאורך זמן, מאמץ פיזיולוגי, שיער, בלי שיער,**

29 **הדברים מהסוג הזה."**

30 (פרוטוקול עמ' 7 ש' 15-20)

31
32
33 32. תשובת המומחית מקובלת עלינו.
34 נקודת המוצא לדיוננו היא הקביעה המפורשת בפסק הדין בהליך הקודם כי שיער פנים
35 בממשק שבין המסכה לבין הפנים פוגע באטימה.

36 משמסקנת המומחית כי אין בשינוי באופן בו מתחברת המסכה לראש כדי להשפיע על אטימת
37 הפנים היתה במדויק בשתי המסכות, אין מקום לביצוע אותן בדיקות אשר נעשו לגבי המסכה
38 בעלת רצועות הראש.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 לגבי מסכות אלה נקבע בהליך הקודם כי חוות דעתה של גב' קרסנר ניתנה לאחר בדיקה
2 מעמיקה כדלקמן:
- 3 **"חוות דעתה של גב' אסתר קרסנר ראש יחידת "תבונה" במשרד הביטחון –**
4 **לאחר סקירת סוגי מסכות הפנים, המבנה שלהן, משטר זרימת האוויר,**
5 **מקדם המיגון והשפעת שיער הפנים על מקדם המיגון, מסקנתה החד**
6 **משמעית היא כי מסיכות הפנים מחייבות אטימה מלאה וחלקה בין פני**
7 **המשתמש לבין המסכה לצורך הקניית רמת המיגון הנדרשת. שיער פנים**
8 **(זיפים או זקן) מהווה הפרעה חמורה לאטימה של המסכה על פני המשתמש**
9 **ומוריד משמעותית את רמת המיגון."**
- 10
- 11 33. משכך לא היה כל פגם בכך כי המומחית לא ביצעה בדיקות במעבדה, לא ביקשה ציוד שנדרש
12 לצורך בדיקת מעבדה - מסנן ובלון חמצן, והסתפקה בבדיקה ויזואלית בחבישה של המסכה
13 על אנשים בעלי זקנים ואנשים ללא זקנים.
14
- 15 34. ההחלטה איזה בדיקות לבצע לצורך מתן חוות הדעת מצויה לטעמנו בשיקול דעתה המקצועי
16 של המומחית.
17 לאחר שבחנו את סבירות החלטתה שלא לבצע בדיקות, מצאנו כי לא נפל בה כל פגם וזאת
18 לאור מסקנתה כי המסכה המחוברת באמצעות הקסדה אינה שונה בשפת האטימה לפנים,
19 ממסכה אשר נבדקה ולגביה נערכו ניסויים במעבדות.
20
- 21 35. לא מצאנו גם כל פגם בניסוי שנערך במשרד על ידי ארבעה אנשים שמידת ראשם היא M,
22 כאשר המומחית הבהירה כי מידת ראשם של העובדים ביחידה ידועה.
23 לא נעלמה מעינינו קביעתה של המומחית בהליך הקודם כי המסכה צריכה להיות קודם כל
24 מותאמת. יחד עם זאת, כאמור, נקודת המוצא היא בחינה השוואתית של אופן האטימה בין
25 שתי המסכות.
26 למעלה מן הצריך נפנה לעדויות בהליך הקודם ולמסקנה כי ברשות קיימת בעיקר מידת M וכי
27 ב- 95% מסכת M מתאימה למידות הכבאים.
28
- 29 36. המבקשים ניסו להפריך את חוות דעת המומחית על ידי הפנייתה למסמך שהוצא על ידי משרד
30 הביטחון בחודש מרץ 2020 המתייחס למיגון נשימתי מפני נגיפים וקובע כי:
31 **"אמצעי מיגון נשימתי הכוללים מתאר אטימה הממוקם על פני המשתמש**
32 **דוגמת נשמיות ומסכות, אינם מתאימים לשימוש בעלי זיפים/זקנים. עבור**
33 **בעלי זיפים/זקנים – מומלץ להשתמש באמצעי מיגון נשימתי הכוללים אטם**
34 **צוואר (דוגמת ברדסים), או במסכת פנים אקטיבית הכוללת מפוח היוצר "על**
35 **לחץ בחלל המסכה".**
- 36
37
38

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

אלא שהמומחית הבהירה כי :

1
2 **"כשאני מדברת על ברדסים אני לא מדברת על זה. כשאני מדברת על ברדסים**
3 **אני מדברת על חומר אטום. דרך אגב למערכת הכבאות יש ברדסים כאלה, רק**
4 **שהם לא מתאימים ללחימה באש כי הם לא חסיני אש, הם מיועדים בעיקר**
5 **לעבודות בחומרים מסוכנים.**
6 **אי אפשר להשוות מסמכים שאנחנו מדברים על נגיפים כמו הקורונה,**
7 **כשאנחנו מדברים על הגנה סביבתית. לכבאים שנדרשים לתת מענה בסביבות**
8 **עבודה מאות קשות, ואנחנו לא מדברים רק על חלקיקי עשן, אלא מדברים גם**
9 **על חומרים מסוכנים, שאז אנחנו מדברים ברמה של מולקולות, שהן הרבה**
10 **יותר קטנות מגודל של נגיף שמורכב מהרבה מולקולות. אנחנו מדברים על**
11 **ציאנידים, פחמן דו חמצני או פחמן חד חמצני, אנחנו מדברים על חומרים מאוד**
12 **מסוכנים שעבורם צריך רמת מיגון גבוהה."**

(פרוטוקול עמ' 10 ש' 24-33)

13
14
15
16 37. לא למותר לחזור ולהדגיש כי המומחית אף התייחסה להוראות היצרן הקובעות במפורש כי
17 יש לוודא שאין שיער בין אטם המסכה ובין עור המשתמש וכי קיים סיכון לדליפה
18 למשתמשים בעלי זקן או צלקות עמוקות באזור האטימה.

19
20 38. אשר למסקנת המומחית בכל הקשור לשילוב כיסוי הראש העשוי בד ארוג על בסיס נומקס,
21 טוענים המבקשים כי המומחית לא ביצעה את אשר התבקשה והוא לערוך בדיקה כאשר
22 הברדס מונח על העור באופן שמייצר חייץ בין המסכה לפניו של הכבאי.
23 טענה זו דינה להידחות.

24 המומחית התמנתה כדי לחוות דעתה בשאלה מקצועית מובהקת שבתחום מומחיותה, והיא
25 האם מסכת המיגון הנשימתי המחוברת לקסדת הגלט בתוך שימוש בברדס זהה למסכת
26 המיגון הנשימתי בעלת רצועות הראש בהיבט שנקבע בפסק הדין בהליך הקודם, לפיו שיער
27 פנים בממשק המסכה פוגע באטימה ובאופן מפורש לעניין השימוש בברדס :

28 **"המומחה מתבקש להתייחס במפורש גם לשאלה האם יש בשימוש בברדס**
29 **(נומקס), כשהוא מונח על אזורי האטימה של הפנים, כדי להשפיע על**
30 **האטימה באופן כלשהו."**

31
32 39. כאמור לעיל לעניין בדיקת השפעת צורת חבישת המסכה על ידי הידוק לקסדה על אטימת
33 הפנים, גם לעניין השפעת שימוש בברדס (נומקס) על אזורי האטימה, הצורך בבדיקות, אופיין
34 והיקפן נתון לשיקול דעתה המקצועי של המומחית ולא מצאנו כי נפל פגם כלשהו בסבירות
35 הבדיקה, הגם שמדובר בבדיקה ויזואלית בלבד.
36 קיבלנו את מסקנת המומחית המבוססת על ידע מקצועי כי ראשית בד הנומקס הוא בד נושם
37 ולכן אינו אטום למעבר גזים.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 כי כיסוי הראש נועד למטרה שונה, מיוצר על ידי יצרן שונה ואינו מהווה חלק ממערכת המיגון
2 הנשימתית ויתירה מכך, חבישת המסכה באופן ששולי כיסוי הראש יכנסו מתחת לשפת
3 האטימה של המסכה, לא רק שלא תגדיל את מקדם המיגון אלא יתכן ואף תפגע ברמת המיגון
4 שמקנה המסכה.
5
- 6 40. מדובר בחוות דעת מקצועית של מי שמשמשת כראש יחידת "תבונה" במשרד הביטחון
7 ומהווה בהתאם לקביעת השופט יפת בהליך הקודם מוקד ידע לאומי ובינלאומי בתחום
8 התגוננות אב"כ על כל נדבכיו, לרבות המיגון הנשימתי האישי.
9 מסקנתה מבוססת על ידע וניסיון ולא מצאנו כל פגם במסקנתה המבוססת על אלה.
10
- 11 41. למעלה מן הצריך נוסיף כי המדינה צירפה לתשובתה מכתב הבהרה מהיצרן לפיו שימוש
12 באביזר מסוג ברדס מחוייב להיעשות ללא הפרעה לאטימה ישירה על פני המשתמש.
13 טענת המדינה כי המבקשים אוחזים במסמך דומה אשר הוטר מעיני בית הדין לא הוכחה.
14 יחד עם זאת לא ברור מקור הסרטון לגבי חבישת הברדס המצורף לבקשת הצד, ומכל מקום
15 חוות הדעת של המומחית קובעת חד משמעית כי חבישת המסכה באופן ששולי הברדס יכנסו
16 מתחת לשפת האטימה לא רק שלא משפרת את מקדם המיגון אלא פוגעת ברמת המיגון
17 ומסכנת את הכבאים.
18
- 19 42. התוצאה הינה שלא נמצאה כל הנמקה לסטות מחוות הדעת ומעדותה של המומחית אשר
20 נתנו בה אמון מלא.
21 משכך נדחית בקשת הצד.
22
- 23 43. המבקשים עותרים לכך כי ככל שבית הדין יחליט לדחות את בקשת הצד, ליתן למבקשים
24 פרק זמן שיאפשר להיערך לשינוי המצב כפי שניתן בהליך הקודם, וזאת לאור הוראת הרשות
25 שהיא קיצונית יותר מההוראה הקודמת, לאור האופן בו התקבלה, לאור הבדיקה
26 המצומצמת, הליכי הפרט ושקילת הגשת ערעור.
27 שקלנו מחד את העובדה כי הוראת הרשות פורסמה ב- 4.10.21 ונכנסה לתוקפה ב- 1.11.21
28 באופן שאיפשר למבקשים להתכונן.
29 כמו כן שקלנו את העובדה כי מדובר בהנחיה שעניינה שמירה על בטיחותם ושלומם של
30 הכבאים המבצעים.
31 מאידך לא נעלם מעינינו כי מדובר בשינוי משמעותי הפוגע בזכויות יסוד של הכבאים בעלי
32 הזקן לאחר שנים רבות של עבודה, ולפיכך אנו קובעים כי קביעתנו כי בקשת הצד נדחית
33 תיכנס לתוקפה בעוד 7 ימים ממועד פרסום פסק הדין.
34 עד לאותו מועד ישמר הסטטוס קוו באופן שהוסכם בדיון מיום 2.11.21 ודהיינו שבעלי
35 הזקנים ישובצו למשמרות מבצעיות כפי שנעשה עד ליום 31.10.21.
36

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ס"ק 73908-10-21

- 1 44. אשר לבקשת המדינה להטיל הוצאות, לא מצאנו כי יש בנסיבות העניין כדי לסטות מהמקובל
2 לפיו בסכסוכים קיבוציים כל צד יישא בהוצאותיו.
3
4 45. סוף דבר, בכפוף לאמור בסעיף 43, נדחית בקשת הצד.
5
6 46. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה תוך 14 ימים מיום המצאת פסק הדין.
7
8 **ניתן היום, י"א כסלו תשפ"ב, (15 נובמבר 2021), בהעדר הצדדים.**
9

נ.צ.מ. מרדכי מנוביץ

חנה טרכטינגוט, שופטת

נ.צ.ע. משה כהנא

10

